

Nieuwsbrief jaargang 2, nummer 16, 29 mei 2012

'Kabinet demissionair, Kamer missionair'

'Er is altijd een Kamer met een volledige en volwaardige missie van de kiezers'. Wat Bas de Gaay Fortman, fractievoorzitter van de PPR (voorganger van GroenLinks) na de voortijdige val van het kabinet-Den Uyl in 1977 zei, geldt nog steeds: na een kabinetscrisis behoudt de Tweede Kamer haar missie - tot de eerstvolgende verkiezingsdag.

Maar ook het parlement komt met een demissionair kabinet in een niemandsland. Hoe op te treden tegen ministers die hun ontslag al hebben ingediend? Omdat zo'n kabinet niet meer naar huis kan worden gestuurd, wordt ook de Kamer een stuk machtelozer.

Ook al worden veel zaken 'controversieel' verklaard, toch is een demissionaire periode geen tijd van politieke of parlementaire windstilte. Er gebeurt in de aanloop naar nieuwe verkiezingen meer dan vaak gedacht, zo blijkt uit studies van het Parlementair Documentatie Centrum en MI Maastricht.

[Lees verder PDC >](#)
[Lees verder MI Maastricht >](#)

Politieke volatiliteit

Plaat van de maand

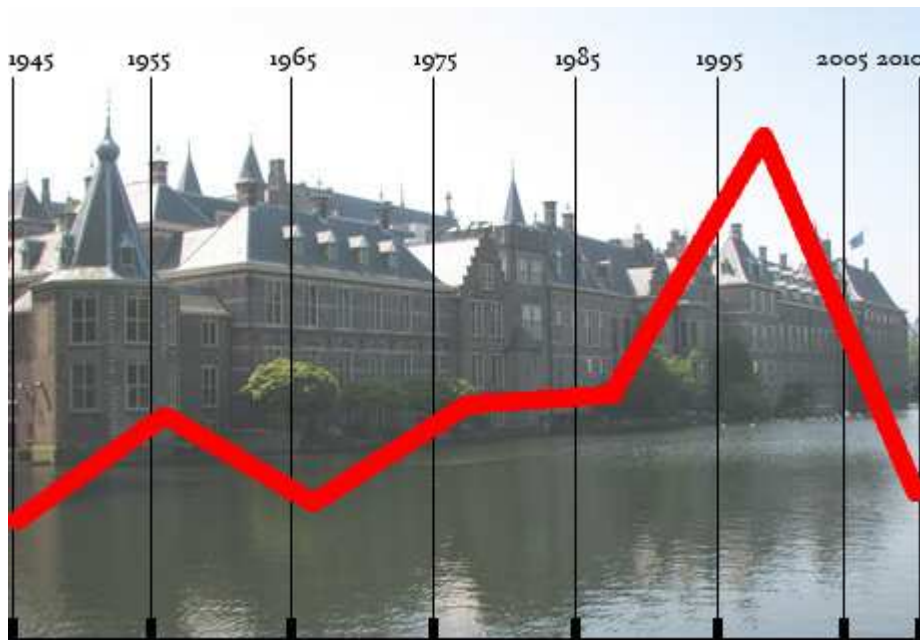

Foto en beeldbewerking: Kevin Bergenhengouwen

Hoe stabiel is de Nederlandse politiek? Jarenlang keek 'Den Haag' misprijzend naar België. Maar 'Italiaanse toestanden' zijn geen ver-van-m'n-bedshow, zo blijkt uit onderzoek van het Montesquieu Instituut.

De gemiddelde zittingsduur van kabinetten in Nederland is afgenomen. Wie die zittingsduur sinds 1945 systematisch op een rijtje zet, ziet vooral de laatste jaren een scherpe daling. Het eerste kabinet onder leiding van Wim Kok (1994-1998) was het laatste kabinet dat de rit volledig uitzat. Sinds de

Partners

Agenda

6 juni 2012,
Den Haag
'Democratie in Debat:
Actualiteitendebat' - debat

8 juni 2012,
Den Haag
'Politiek als speelbal van de medi
(en andersom)' - debat

21 juni 2012,
Den Haag
'Diploma-uitreiking Masterclass
2012: Crisis in Europa' - besloten
Uitgebreide agenda

Cartoon

De geschiedenis herhaalde zich niet. Anders dan Biesheuvel (1972) regeerde Rutte niet door na een tussentijdse crisis.

[Lees verder](#)

'Het is niet aan mij en zeker niet op dit ogenblik en op deze plaats.....'

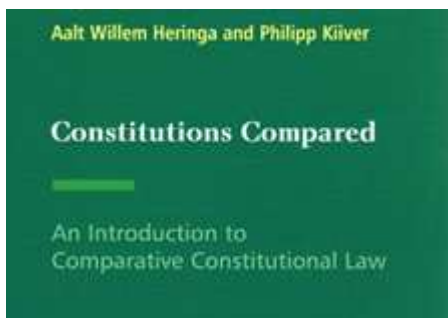
eeuwwisseling heeft Nederland meer kabinetten gehad dan Italië.

[Lees verder >](#)
[Europese \(in\)stabiliteit >](#)

Premier Joop den Uyl op 22 maart 1977 in de Tweede Kamer in de verklaring waarin hij aankondigde dat zijn kabinet was gevallen.

Partners in beeld

[Lees het hele citaat](#)

Uw mening

De verkiezingen van 12 september zijn overbodig.

'Partijprogramma's: beperkt houdbaar'

Partijprogramma's suggereren dat 'Den Haag' nog steeds een dikke vinger in de pap heeft. Kritische kanttekeningen vanuit Groningen.

[Lees verder >](#)

Meer of minder demissionair

Minder demissionair? Wat Nederland van andere landen kan leren. Standaardwerk in Maastricht geactualiseerd.

[Lees verder >](#)

Aantal partijen dat aan Kamerverkiezingen meedoet

Worden het er meer?

[Lees verder](#)

Minder aandacht voor Europa

De aandacht voor 'Europa' in Nederlandse partijprogramma's blijft achter. Onderzoek in Groningen.

[Lees verder >](#)

Kamer & crisis: lam of leeuw?

Hoe treedt het parlement op in tijden van economische crises? 'Nijmegen' deed onderzoek.

[Lees verder >](#)

Tussenkabinetten

- Beel II (december 1958-maart 1959)
- Zijlstra (november 1966-april 1967)
- Biesheuvel (II) (augustus 1972-mei 1973)
- Van Agt III (mei-november 1982)
- Balkenende III (juli 2006-februari 2007)
- Balkenende IV 2.0 (maart-oktober 2010)

De gekozen lijsttrekker

Voor en tegen

'De verkiezing van de lijsttrekker is altijd wenselijk'.

Peter Bootsma en Bert van den Braak zijn het niet met elkaar eens.

[Peter Bootsma >](#)

[Bert van den Braak >](#)

Demissionaire ambtenaren?

Column

Roel Bekker

'Als ambtenaren macht zouden hebben, dan zouden ze wel meer verdienen'. Dat was de mooie titel van een essay dat ik 20 jaar geleden schreef in een

Coalities van 5 partijen

- Colijn II en III (1933-1937): ARP, CHU, RKSP, LSP, VDB
- Biesheuvel (1971-1972): KVP, ARP, CHU, VVD, DS'70
- Den Uyl (1973-1977): PvdA, PPR, D66, KVP, ARP

Partijen in kabinet sinds

essaywedstrijd over de macht van de ambtenaar. Daarin heb ik uiteengezet dat de macht van ambtenaren vaak schromelijk wordt overdreven. Voor een machtige ambtenaar heb je een machtige minister nodig. En werk je onder een niet zo sterke minister, dan is het met je ambtelijke macht snel gedaan.

Twintig jaar later denk ik er nog net zo over, en mijn studie naar topambtenaren (zie het boek 'Marathonlopers rond het Binnenhof') bevestigt dat nog eens. Een fraai voorbeeld van een machtige combine in die studie is de samenwerking tussen de eerste DG voor Ontwikkelingssamenwerking Jan Meijer en zijn minister van Buitenlandse Zaken Luns. Qua persoon en qua politieke kleur geheel uiteenlopende figuren, Meijer oprichter van Het Parool en actief PvdA'er, Luns een behoudende KVP'er. Maar ze konden elkaar prima gebruiken. Luns kon met Meijer laten zien dat de door progressief Nederland gekoesterde ontwikkelingssamenwerking bij hem in goede handen was. En Meijer wist dat Luns in het kabinet en het parlement veel binnenhaalde, dus verdeed zijn tijd niet met ambtelijk overleg en liet Luns de zaken politiek regelen. Heel effectief, en voorbeeld van een machtige ambtenaar in combinatie met een sterke minister.

[Lees verder >](#)

En verder

Nieuws

Nederland moet niet te licht denken over die drie procent. Observaties van MI-correspondent Jan Werts uit Brussel.

[Lees verder >](#)

Kan een kabinetsformatie zonder scheidsrechter? Een nieuwe studie uit Nijmegen brengt het formatieproces in kaart.

[Lees verder >](#)

Vijf jaar Montesquieu Instituut - terugblik op een lustrum, dat zowel een terugblik als een vooruitblik was.

[Lees verder >](#)

De onbedoelde effecten van Europa. Paul Scheffer (Universiteit Tilburg) bij het MI over het 'Europese beschavingsideaal'.

[Lees verder \(pdf\) >](#)

Hoe de kloof tussen politiek en kiezer te dichten? Masterclass MI over de Europese crisis loopt ten einde.

[Lees verder >](#)

[Kunt u deze nieuwsbrief niet goed lezen? Bekijk dan de online versie.](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Polder](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Hot Issues](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)

2002

- [CDA](#): tien jaar
- [VVD](#): zes jaar en acht maande
- [ChristenUnie](#): drie jaar en acht maanden
- [D66](#): drie jaar en twee maanden
- [PvdA](#): drie jaar
- [LPF](#): acht maanden

Opkomende Eurosceptische partijen

- Syriza (Griekenland)
- Ware Finnen (Finland)
- Jobbik (Hongarije)
- Publieke Zaken (Tsjechië)
- Zweden Democraten (Zweden)
- PVV (Nederland)

Subsidiegevers

Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Maastricht Universiteit

Gemeente Maastricht

Provincie Limburg

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners.

[lees verder](#)

Aan- en afmelden

Hier kunt u zich aanmelden voor deze nieuwsbrief

Deze brief niet meer ontvangen?
[U kunt zich hier afmelden](#)

Montesquieu-Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Valorisatie](#)
[Europa](#)
[Nederland](#)

Europa

Wat komt eraan

Meer info